

Kristina Gavran

IZMEĐU

disput

Zagreb, 2022.

Za mamu Marijanu i tatu Petra

*Kad bi drveće hodalo,
Među pticama bi došlo do velike pometnje,
Jer bi i gnijezda krenula u šetnje.*

Grigor Vitez

2011.

Odluka

Donosimo odluku – odlazimo.

Odlazimo jer ovdje neprestano živimo u prošlosti. Nama se mašta o budućnosti, nama se proždire sadašnjost, nama se gradi i stvara, nama je do novoga, novoga, novoga.

Onda se ljubimo i razgovaramo o budućnosti. Markovi su poljupci oprezni, kao da provjerava jesam li sigurna, hoću li ga slijediti, smije li vjerovati u novi početak negdje daleko.

– S tobom ću i na kraj svijeta, a kamoli ne do Engleske – kažem, a rečenica zazvuči filmski.

Ponekad tako zamišljam da se nalazim u filmu, izađem iz vlastitog tijela i kao kroz kameru promatram samu sebe kako igram ulogu. Sad sam beskrajno zaljubljena žena, spremna na sve. Svjetlo na našim licima je divno, zagasit zalazak sunca, zagrebačka jesen nakon vrućeg ljeta. Ovo je jedan od onih poljubaca kad jednostavno znamo da je sve kako treba. Sumnje smo ostavili ljetnim razgovorima, žezi i sparini. Pomislim kako sam za ovakav trenutak mogla reći nešto pametnije, nešto čega ćemo se oboje sjećati u godinama koje dolaze. Ili nešto utješno, nježno, rečenice koje će u hladnim engleskim noćima pružati utjehu. Vraćam se u ulogu.

– Ako ne uspije, uvijek se možemo vratiti.

Marko se izvlači iz mog zagrljaja. Svjetlo se mijenja, jesen je prevrtljiva i oblaci su uvijek iza ugla.

– Sandra, mi idemo uspjeti. Ne postoji druga opcija.

Zatim počne govoriti o svome tati, o Božiću u Slavoniji, o propalom fakultetu i profesorima koji se vole izivljavati na studentima, o šefu kojem jedva čeka reći što ga ide. Znakovite rečenice, koje sam toliko priželjkivala, stapaju se u velik monolog bez početka i kraja. Pokušavam uhvatiti nit, ubaciti pokoji odgovor. Filmska scena propada i, znam, sve se pretvara u običan život. Život u kojem postoje velika raskrižja, ali ipak samo običan život.

Slušam, kimam, još uvijek uživljena u ulogu zaljubljene žene. Gledam kroz prozor prema Sljemenu. Marko me je na prvom spoju odveo na planinarenje po obroncima Medvednice. Bilo je to nešto posve novo. Dečki s kojima sam do tada izlazila zvali su me na piće i često bi bilo dosadno sjediti i na slamku pijuckati coca-colu nadajući se da će razgovor nekako živnuti. S Markom je sve bilo lako, prirodno. Na Kraljičinu zdencu namakali smo noge u potoku i pili mrzle vode s izvora. Marko me na tom mjestu prvi put poljubio. Poljubac je imao okus svježine, šume i podzemnih stijena. Poslije smo s vrha Sljemena gledali Zagreb, bio je sunčan i vedar dan, vidjelo se daleko.

– Gledaj, tamo je moj stan – upirao je prstom u istu ovu sivu zgradu, u stan u kojem sada sjedimo.

– Tamo je kazalište, ondje Ilica, Maksimir, Jarun, ondje Sava vijuga – pokazivali smo prstima, crtali krivulje pokretima ruku kao da smo baš mi naslikali taj prizor pred sobom.

– Zaaaaagrebe, volim te! – povikala sam i raširila ruke kao da ću obuhvatiti grad od istoka do zapada.

S vrha Sljemena vraćam se u stan, u Markovu sobu, na krevet gdje upravo sjedimo.

– Tko je napisao onu pjesmu “Vraćam se Zagrebe tebi, tebi na obale Save...”? – prekinula sam tijekom njegovih misli. Ne zna odakle mi sad to. Sliježe ramenima.

– Misliš li da ćemo se vratiti?

Opet sliježe ramenima.

– Daj, reci nešto – udarim ga po ramenu.

– Zar nismo rekli da su nam sve opcije otvorene? – kaže diplomatski, onako kako samo on zna usmjeriti razgovor.

– Rekli smo. Ali što ti misliš, hoćemo li se vratiti?

– Isto me to pitala mama kad sam odlazio na fakultet u Zagreb.

– I što si joj rekao?

– Slegnuo sam ramenima – počne se smijati kao da je to nešto najblesavije na svijetu.

– Ja te pitam ozbiljno.

– A ja ti ozbiljno kažem da ne znam.

– U Slavoniju se nisi vratio.

– Slavonija je uvijek tu – dotakne rukom lijevu stranu prsa, ondje gdje mu srce kuca. A onda se izbelji i poljubi me u čelo.

– Nemoj biti tako ozbiljna – ustane s kreveta i mahne kao da je razgovor gotov.

Nikada nisam pomislila da on već ima iskustvo odlaska. Istina, tek dva sata vlakom, ali ipak. S druge strane, ja nikada nisam napustila Zagreb. Utješim samu sebe kako je i Engleska na udaljenosti od dva sata. Doduše, avionom, ali danas je sve nadohvat ruke. Da barem odlazimo skupa, držeći se za ruke dok avion polijeće. Ali zbog radne vize i ugovora Marko mora prvi u Englesku, a ja ću mu se pridružiti poslije. Uostalom, ne mogu otići usred školske godine i ostaviti djecu. Sjedim nekako pokislo na krevetu i opet počinjem sumnjati u naš plan. Marko se vraća, obju mi ramena i podigne me prema sebi.

– Sandra, prije nego što odem, moramo još jednom na Sljeme.

Odjednom sve ponovo zvuči filmski. Taj čovjek, u kojeg sam tako ludo zaljubljena, poznaje me i voli. Sve ćemo zajedno napraviti, korak po korak. U glavi podcrtavam njegovu rečenicu i spremam je u memorijsku kutijicu važnih sjećanja. U godinama koje dolaze sjetit ću se tog izleta na Sljeme, oproštaja od Zagreba i poljubaca punih nade.